

Informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars que regula la contractació del servei “DIRECCIÓ DE LES OBRES DE MILLORA MORFODINÀMICA DE LA MUGA ENTRE LA C-252 I MAS ALBERNÍ AL TM DE PERALADA, COFINANÇAT PEL FONS EUROPEU DE DESENVOLUPAMENT REGIONAL (FEDAR) UE, FEDER CATALUNYA 2021-2027. Clau: CTN2400429”

Antecedents

El Departament de Contractació sol·licita l'emissió de l'informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars del contracte especificat a l'encapçalament (PCAP), d'acord amb l'article 122.7 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (en endavant, LCSP).

Objecte i règim jurídic

El PCAP que es sotmet a informe regula la licitació d'un contracte que té per objecte la direcció de les obres per a l'execució del *Projecte de millora morfodinàmica de la Muga entre la C-252 i Mas Alberní, al terme municipal de Peralada*. L'actuació està recollida a la planificació vigent, concretament, en el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya del tercer cicle (2022-2027), dins la mesura A2.044 *Recuperació de la morfologia, la connectivitat i les riberes a la conca de la Muga*. S'incorpora en aquest apartat A el codi CVP que identifica l'activitat econòmica objecte del contracte que constitueix una prestació de caràcter intel·lectual en els termes que estableix a disposició addicional 41ena de la LCSP (71247000-1 – Supervisió de treball de construcció). La contractació s'encabeix en la definició que dona l'article 17 de la LCSP de la tipologia contractual de serveis. El contracte esdevé necessari donat que el promotor de les obres ha de designar un director facultatiu qui exercirà les funcions de responsable del contracte de les obres tal i com es desprèn de l'article 62 de la LCSP, i, de l'article 43 de la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública, apartat segon, segons el qual “*Correspon a la direcció de l'obra d'exercir les funcions que li confereix la legislació aplicable i, si es contracten professionals externs, a més, també els corresponen les funcions establertes pel contracte i, si escau, pels plecs de clàusules administratives particulars o el document equivalent i pels plecs de prescripcions tècniques particulars*”, i, apartat tercer, segons el qual “*La direcció de l'obra ha de comptar amb els recursos humans i materials necessaris*”.

per a exercir les funcions que li corresponen de direcció, comprovació, vigilància i control de l'execució correcta de l'obra en condicions satisfactòries de seguretat, eficiència i qualitat”.

El Plec de prescripcions tècniques particulars (PPTP) d'aquesta contractació preveu les funcions específiques d'aquesta figura. D'acord amb l'article 116 de la LCSP s'argumenta la insuficiència de mitjans interns en l'elevat volum, especialització i complexitat de les d'obres que executa l'ACA, i, en què la funció del personal de l'Àrea d'Execució d'Actuacions és la del seguiment tècnic i administratiu de les obres. Es justifica que no es pot dividir en lots l'objecte del contracte, d'acord amb el que preveu l'article 99.3 b) de la LCSP, per raó de la intel·lectualitat de les tasques i la necessitat de coordinació tècnica d'una obra completa i d'un únic responsable que assumeixi la responsabilitat dels treballs.

En aquesta licitació no és d'aplicació la disposició addicional segona del Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut d'Empresa Pública Catalana, recentment modificada pel Decret llei 3/2025, de 4 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria de contractació públic, pel fet que l'import de les obres que resulta del projecte constructiu no supera els 15M d'euros. Amb la nova regulació s'incrementen els imports dels encàrrecs de licitació dels contractes d'obres i els seus complementaris a l'empresa pública Infraestructures de la Generalitat de Catalunya SAU.

De conformitat amb l'article 9.3 del Text refós de legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre (TRLMAC), el contracte té naturalesa administrativa i és d'aplicació el règim jurídic establert a la LCSP, essent l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu el competent per resoldre les qüestions litigioses entre les parts.

El contracte té un valor estimat de 101.419,11€ (més IVA) i, en aplicació de l'article 22.1.b) de la LCSP, no està subjecte a regulació harmonitzada.

Procediment d'adjudicació i tramitació de l'expedient

L'adjudicació del contracte es realitza per tramitació ordinària i mitjançant el procediment d'adjudicació obert simplificat previst a l'article 159.1 de la LCSP, atès que el seu valor estimat és inferior als 143.000 € (més IVA) i que els criteris d'adjudicació sotmesos a judici de valor al ser un contracte de caràcter intel·lectual no superen el 45% del total.

El procediment de licitació i d'adjudicació es realitza mitjançant l'Eina de Sobre Digital.

D'acord amb la disposició addicional quinzena de la LCSP la tramitació de la licitació comporta la pràctica de les notificacions i comunicacions que en derivin per mitjans exclusivament electrònics, mitjançant el sistema e-NOTUM i la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de la Generalitat de Catalunya.

Així mateix, d'acord amb la disposició transitòria tercera de la LCSP i l'article 159.4.a) de la LCSP, comporta l'obligació per a les empreses licitadores d'estar inscrites al Registre Electrònic d'Empreses Licitadores (RELI) o en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades del Sector Públic (ROLECE) a la data final de la presentació d'ofertes. No obstant això, per tal de no limitar la concurrència, també es considera admissible la proposició de l'empresa licitadora que acrediti haver presentat la sol·licitud d'inscripció en el corresponent Registre juntament amb la documentació preceptiva, sempre que aquesta sol·licitud sigui de data anterior a la data final de presentació de les ofertes.

Contingut del plec de clàusules administratives particulars

El contingut del PCAP s'adequa al règim general establert a la LCSP que transposa a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE i a la Guia actualitzada de redacció de plecs de clàusules administratives particulars de la Junta Consultiva de Contractació Pública.

Les dades econòmiques del contracte es contemplen a l'apartat B del quadre de característiques i a la clàusula tercera. D'acord amb l'article 102.4 de la LCSP el preu del contracte es determina per preus unitaris. El valor estimat del contracte és de 101.419,11€ (més IVA), incorpora l'import de licitació 86.671,51€ (més IVA) i un increment màxim del 20% de la fase 2 del contracte (treballs durant l'execució de les obres). El pressupost base de licitació inclou l'IVA i té un valor de 104.872,53€. En la determinació de l'import de licitació es tenen en compte el preu, termini i dedicacions establertes en el PPTP d'acord amb l'article 309 de la LCSP. La clàusula tercera indica el conveni col·lectiu utilitzat per al càlcul de l'import de licitació (Convenio colectivo nacional de empresas de ingeniería, oficina de estudios técnicos, inspección, supervisión y control técnico y de calidad). La justificació dels càlculs es recull al PPTP i a l'annex 1 d'aquest Plec. Respecte de l'adequació dels imports i del seu càlcul s'estarà al que informi l'OCEF en l'informe de fiscalització corresponent.

Consta a l'apartat C del quadre de característiques i a l'apartat cinquè de la clàusula tercera que s'han complert tots els tràmits per assegurar l'existència de crèdit per al pagament de l'objecte del contracte, indicant els imports assignats a cada exercici pressupostari (2025-2027), la identificació del projecte, el compte comptable al que s'imputarà la despesa i la seva descripció. Consta a l'expedient l'aprovació del director de l'ACA del compromís de despesa futura que comporta aquesta contractació, facultat que li ha estat delegada pel consell d'administració, donant-se així compliment a la normativa pressupostària vigent. S'indica que el contracte està cofinançat amb fons europeus FEDER en el marc del Programa FEDER de Catalunya 2021-2027. No s'expressa el percentatge de participació en el finançament de cadascuna de les parts i tampoc es detallen els mecanismes que s'empraran per vetllar pel compliment dels objectius, indicadors i resultats fixats en l'instrument de finançament. Al respecte s'estarà al que pugui observar l'OCEF en l'informe de fiscalització.

L'apartat D del quadre de característiques fixa un termini total de durada del contracte de 38 mesos que resulta de la suma dels terminis parcials previstos per a cadascuna de les 4 fases del contracte (1 mes treballs previs, 10 mesos treballs durant l'execució de les obres, 3 mesos treballs finals, i, 24 mesos treballs durant el període de garantia de l'obra i liquidació del contracte). Dins del mes de la primera fase el director de les obres ha de redactar l'acta de comprovació del replanteig que marca l'inici de l'execució de les obres i s'ha de signar per totes les parts intervinents en la seva execució.

En aquesta licitació no s'admeten variants.

Tal i com s'especifica a la clàusula onzena i a la lletra F del quadre de característiques, es presenten dos sobres vist que el plec preveu conjuntament criteris d'adjudicació que depenen d'un judici de valor i criteris quantificables de forma automàtica

A l'apartat G del quadre de característiques es regulen els requisits de solvència econòmica i financera, i, tècnica o professional ja que no és exigible la classificació en els contractes de serveis d'acord amb l'article 77.1.b) de la LCSP. Tampoc es determina la classificació, com a mitjà alternatiu d'acreditació de la solvència, pel fet que l'objecte del contracte no està inclòs dins de cap grup ni subgrup de classificació vigents. En relació amb la solvència econòmica i financera, d'acord amb l'article 87.1.a) de la LCSP, es demana que el volum anual de negocis referit a l'any de major volum dels tres últims conclosos sigui d'almenys de 152.128,67€ (més IVA). Aquesta solvència és proporcional amb l'objecte del contracte atès que l'import exigít no supera l'import d'1,5 del valor estimat del contracte, màxim permès per la llei. I quant a la solvència tècnica o professional, segons l'article 90.1.a) de la LCSP, es demana una relació dels principals treballs, de naturalesa igual o similar a l'objecte del contracte, realitzats pel licitador en el curs dels tres últims anys i s'indica expressament que han de ser en l'àmbit de l'objecte del contracte *actuacions d'enginyeria civil o restauració forestal a l'àmbit fluvial*. A més, en la relació s'haurà d'indicar l'import, les dates i el destinatari, i, l'import anual que l'empresari haurà d'acreditar com a executat durant l'any de major execució del període citat haurà de ser com a mínim l'equivalent al 70% de l'annualitat mitjana del contracte (19.158,97€ IVA a part). S'incorpora una breu justificació de l'import requerit respecte de la qual s'estarà a l'informe de l'OCEF.

En aplicació de les previsions de l'article 76.2 de la LCSP, s'exigeix als licitadors, a més d'acreditar la seva solvència, la presentació d'un compromís d'adscripció permanent dels membres principals de l'equip tècnic descrit al PPTP i proposat a l'oferta, compromís que s'ha de formalitzar segons el model de l'annex 2. En aquest compromís no es podran incloure els noms de les persones de l'equip, ni tampoc cap altre dada identificativa, advertint-se de l'exclusió del licitador de la licitació en cas d'incompliment.

Els criteris d'adjudicació s'especifiquen en l'apartat H del quadre de característiques i depenen d'una pluralitat de criteris qualitatius i econòmics basats en el principi de millor relació qualitat-preu, de conformitat amb l'article 131.2 de la LCSP. Per a la justificació del sistema de valoració de les proposicions s'aplica la Directriu 1/2020, de 23 de juny de

2020, d'aplicació de fórmules de valoració i puntuació de les proposicions econòmica i tècnica, de la Direcció General de Contractació Pública. S'indica que la valoració màxima de la qualitat de les ofertes serà de 80 punts sobre un total de 100. Aquesta valoració es desglossa, d'una banda, en criteris sotmesos a judici de valor (memòria tècnica descriptiva i anàlisi del projecte; i sistemes per al seguiment, control i gestió) amb una puntuació màxima de 31 punts, i, per l'altra, en criteris de qualitat automàtics segons l'annex 3a i 3b del PCAP (participació del director/ de les obres, classificació ambiental del vehicle, funcions de les dones dins l'equip i seguiment de l'obra amb DRON) fins a un màxim de 49 punts. D'entre els criteris de qualitat establerts es valoren aspectes mediambientals i aspectes socials d'acord amb l'article 145 de la LCSP. Per a la valoració econòmica de les ofertes s'aplicarà la fórmula que s'indica amb una puntuació màxima de 20 punts. Els licitadors tan sols faran una oferta sobre el preu màxim de licitació i s'aplicarà la baixa que resulti de l'adjudicació per igual a totes les fases del contracte. Respecte la fórmula s'estarà a allò que pugui observar l'OCEF en el seu informe. L'oferta econòmica s'ha d'ajustar al model de l'annex 4, la presentació de l'oferta de qualitat sotmesa a criteris automàtics s'ha d'ajustar al model de l'annex 3a, mentre que la sotmesa a judici de valor s'ha d'ajustar a les previsions de l'apartat H del quadre de característiques quant a format, contingut i extensió.

D'acord amb les previsions de l'article 149 de la LCSP, l'apartat I del quadre de característiques regula els criteris per a la determinació de l'existència de baixes presumptament anormals i els conceptes que s'empraran per a la seva justificació pels licitadors en aquets supòsits. La clàusula tretzena detalla el procediment contradictori que caldrà seguir en aquests casos un cop classificades les ofertes conforme amb el previst a l'article 159.4 de la LCSP i amb la Circular, d'1 d'octubre de 2021, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat.

L'apartat J del quadre de característiques indica la documentació que ha de presentar l'oferta millor valorada abans de l'adjudicació (declaració responsable respecte la viabilitat tècnica, econòmica i de terminis de la seva proposta, declaració responsable sobre la tipologia de vehicle ofert, l'acreditació documental del compromís d'adscripció de mitjans personals, i, l'acreditació de la participació oferta del director/a de les obres en tasques similars a l'objecte del contracte). La resta de la documentació que ha de presentar el licitador proposat com a adjudicatari es recull a la clàusula catorzena. Després de l'adjudicació, l'adjudicatari ha de presentar l'assegurança de responsabilitat civil i el visat del director/a d'obra.

No s'exigeix garantia provisional d'acord amb l'article 159.4.b) de la LCSP, però sí, tal i com disposa l'article 107 LCSP, una garantia definitiva d'un 5% de l'import de licitació (apartats K i L del quadre de característiques). La garantia definitiva respon dels possibles defectes dels treballs executats que sorgeixin durant el termini de garantia que es determini en el PCAP. Tanmateix en aquest contracte no se n'ha establert i s'ha justificat a l'apartat R del quadre de característiques, de conformitat amb l'article 210 de la LCSP, per la naturalesa del propi contracte que permet el control de l'adequació de la prestació en els termes pactats durant l'execució.

D'acord amb els articles 122.2 i 202 de la LCSP, l'apartat M del quadre de característiques ha establert condicions especials d'execució de tipus social, com és l'observança dels principis ètics i les regles de conducta als que s'ha d'adequar l'activitat del contractista previstes a la clàusula trenta-tresena. En aplicació de l'article 217 de la LCSP s'ha previst com a condició l'obligació del contractista d'informar respecte el pagament als subcontractistes quan sigui requerit per l'Agència per a que aquesta última pugui efectuar la comprovació d'aquests pagaments d'acord amb la clàusula trenta-cinquena.

L'apartat N del quadre de característiques i la clàusula trenta-unena preveuen la possibilitat de recollir a la liquidació, en una quantia no superior al 10% del preu del contracte inicial, les variacions que es produeixin durant l'execució del contracte en les unitats d'execució previstes sense necessitat de tramitar una modificació de contracte d'acord amb l'article 309 de la LCSP. De conformitat amb l'article 203 i 204 de la LCSP, aquest apartat regula, com a causa específica de modificació del contracte, la necessitat d'ampliar el termini de la fase 2 del contracte (treballs durant l'execució del contracte) sempre i quan l'import de la modificació no superi el 20% de l'import d'adjudicació de la fase 2 i que aquest import sigui superior al que es pot recollir a la liquidació segons el citat article 309 de la LCSP. Es tramitarà una ampliació del termini d'aquest contracte juntament amb el d'obres en el supòsit que calgui ampliar la fase 2, sense necessitat de modificar el contracte, per tal de mantenir la mateixa vigència en els terminis d'execució. El contracte de coordinació de seguretat i salut, en tant que també és complementari del principal d'obres, també haurà d'ajustar-se a aquesta previsió.

No es preveu la possibilitat de cessió dels drets i obligacions del contracte a tercers pel caràcter intel·lectual de l'objecte del contracte. Això no obstant, l'apartat P del quadre de característiques i la clàusula trenta-cinquena permeten la subcontractació llevat de les tasques considerades crítiques com són les assignades al director/a de les obres donada la responsabilitat que té aquesta figura durant l'execució del contracte. La celebració dels subcontractes, si és el cas, caldrà que s'ajusti als requisits de l'article 215.2 de la LCSP.

En aquest contracte els preus no es poden revisar (apartat Q del quadre de característiques).

S'identifica en l'apartat U del quadre de característiques el responsable del contracte amb les funcions detallades a la clàusula vint-i-quatrena.

L'annex 10 detalla la finalitat del tractament de les dades personals que l'ACA obtingui dels licitadors en el marc del procediment de licitació per a les quals és d'aplicació la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

La clàusula vint-i-dosena es refereix a les penalitats per demora en l'execució i per incompliment parcial o compliment defectuós, i, preveu el procediment per a la seva aplicació. L'òrgan de contractació les aprovarà prèvia proposta raonada del responsable del contracte (cada penalitat imposada no podrà superar el 10% del contracte ni el 50% per a la totalitat). El detall de les penalitats es troba a l'annex 11. S'estableixen unes penalitats reforçades per demora i se'n justifica la seva previsió en base a la planificació hidrològica que empara l'actuació. També es detallen les penalitats per canvi dels membres de l'equip tècnic compromesos a adscriure en l'execució (sempre mantenint les característiques ofertes) quan no es notifiqui dins del termini previst, així com les previstes per a l'incompliment de la condició especial d'execució relativa a les obligacions de la clàusula ètica, entre d'altres. Es recull expressament en aquest annex 11 l'exigibilitat de danys i perjudicis per als casos d'incompliment de l'adjudicatari quan no s'hagi previst una penalitat o en cas que sigui insuficient, possibilitat prevista a l'article 194 de la LCSP.

Es recomana que es revisi la justificació de la previsió de diverses recepcions i liquidacions del contracte indicada a la clàusula trenta-setena (la durada de l'última fase és de 24 mesos no de 36). Es podria millorar la redacció de la clàusula següent indicant quan es retornarà la garantia definitiva en aquest contracte enlloc de preveure una regulació genèrica.

El PCAP, en l'annex 13 qualifica com a obligacions essencials (als efectes de resolució de contracte de l'article 211.1.f) de la LCSP) el compromís d'adscripció permanent de l'equip amb el mateix perfil i gènere oferts.

Atenent al valor estimat del contracte (superior a 100.000€) la clàusula quarantena regula el recurs especial en matèria de contractació de l'article 44 de la LCSP respecte dels actes que s'hi preveuen. Pel que fa a la resta d'actes es disposa el règim ordinari de recursos.

La jurisdicció contenciosa-administrativa és la competent per resoldre les qüestions litigioses del contracte tot i que es preveu la possibilitat de sotmetre a l'arbitratge la resolució de controvèrsies entre les parts en matèries de lliure disposició en els termes de la Llei 60/2003, d'arbitratge.

Conclusions

Amb les observacions efectuades s'informa favorablement el Plec de clàusules administratives particulars de serveis sotmès a informe.